

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

2 декември 1997 година*

„Свободно движение на работници - Равно третиране - Социална сигурност - Норма от националното законодателство, придаваща различна доказателствена стойност на удостоверения за гражданско състояние в зависимост от това, дали те са с национален или чуждестранен произход”

По дело C-336/94

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕО от Sozialgericht, Хамбург (Германия) по производството, висящо пред този съд, между

Eftalia Dafeki

и

Landesversicherungsanstalt Württemberg

относно тълкуването на членове 48 и 51 от Договора за ЕО, като се имат предвид германските разпоредби, по силата на които на удостоверенията за гражданско състояние се придава различна доказателствена стойност в зависимост от това, дали те са германски или чуждестранни,

СЪДЪТ,

в състав: г-н Н. Ragnemalm (председател на четвърти и шести състав), и.д. председател, г-н G.F. Mancini, г-н J.C. Moitinho de Almeida, г-н J.L. Murray, г-н D.A.O. Edward, г-н J.-P. Puissochet, г-н G. Hirsch, г-н P. Jann (докладчик) и г-н L. Sevón, съдии,

генерален адвокат: г-н A. La Pergola,

секретар: г-н H.A. Rühl, главен администратор,

предвид писмените становища, представени:

-за г-жа Dafeki, от адв. Johann S. Politis, от адвокатурата на Атина,

-за германското правителство, от г-н Ernst Röder, Ministerialrat във Федералното министерство на икономиката, и г-н Bernd Kloeke, Oberregierungsrat в същото министерство, в качеството на представители,

-за гръцкото правителство, от г-н Panagiotis Kamarineas, правен съветник в Държавния правен съвет, и г-ца Ioanna Galani-Maragkoudaki, заместник-специален правен съветник

* Език на производството: немски.

в Специализираната дирекция по правни въпроси на Общността в Министерството на външните работи, в качеството на представители,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н Jörn Sack, правен съветник, в качеството на представител,

предвид доклада от съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на г-жа Dafeki, за която се явява адв. Johann S. Politis; от Landesversicherungsanstalt Württemberg, се явява г-н Eberhard Graner, Regierungsdirektor, в качеството на представител; от германското правителство, се явява Sabine Maaß, Regierungsrätin zur Anstellung във Федералното министерство на икономиката, в качеството на представител; от гръцкото правителство, се явява г-н Fokion Georgakopoulos, заместник-правен съветник, в Държавния правен съвет, в качеството на представител, и г-ца Ioanna Galani-Maragkoudaki; и от Комисията, се явява Jörn Sack, по време на съдебното заседание на 22 октомври 1996 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 3 декември 1996 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 12 септември 1994 г., постъпило в Съда на 28 декември 1994 г., Sozialgericht (Социалният съд), Хамбург, е отнесъл до Съда за преюдициално решение по член 177 от Договора за ЕО въпрос относно тълкуването на членове 48 и 51 от Договора за ЕО, като се имат предвид германските разпоредби, по силата на които на удостоверения за гражданско състояние се придава различна доказателствена стойност в зависимост от това дали са германски или чуждестранни.

2. Този въпрос е бил повдигнат в хода на производството между г-жа Dafeki и Landesversicherungsanstalt Württemberg (германски пенсионен фонд, по-нататък „пенсионния фонд“).

3. Г-жа Dafeki е родена в Гърция и има гръцко гражданство. Тя е работила в Германия от май 1966 г. Съгласно нейните документи за гражданско състояние тя е родена на 2 декември 1933 г. С решение на съдия в Окръжния съд на Трикала от 4 април 1986 г. тази дата е била поправена в съответствие с процедурата, приложима в случаите, когато няма архиви и регистри. Оттогава, в регистъра на гражданското състояние и в документите за гражданското състояние на г-жа Dafeki се води, че тя е родена на 20 февруари 1929 г. Съответно на нея е било издадено ново удостоверение за раждане.

4. На 19 декември 1988 г. г-жа Dafeki е подала документи в пенсионния фонд за обезщетение за ранно пенсиониране за жени, които са навършили 60-годишна възраст. За тази цел, тя е представила преди всичко новото си удостоверение за раждане, издадено от компетентните гръцки органи, а след това, по искане на пенсионния фонд,

решението за поправка. Въпреки че тя е отговаряла на всички останали изисквания за придобиване на право, пенсионният фонд е отхвърлил нейното искане, като е основал своето решение на датата на раждане преди поправката. Тъй като последвалото възражение от нейна страна също е било отхвърлено, г-жа Dafeki е завела иск пред Sozialgericht, Хамбург.

5. В германското право, член 66 от Personenstandsgesetz (Закона за гражданското състояние) предвижда, че документи, свързани с гражданското състояние, имат същата доказателствена стойност, както и регистрите за гражданско състояние; съгласно член 60, параграф 1 от този закон, когато тези регистри се водят изрядно, те по принцип представляват доказателство за брак, раждане и за данните, свързани с тези събития. Допустимо е обаче привеждане на доказателства за тяхната неточност. Съгласно практиката на Bundessozialgericht (Федералния социален съд) и академичната правна мисъл, член 66 от Personenstandsgesetz се прилага само спрямо германски, но не и чуждестранни документи. Следователно, когато удостоверения са изготвени в друга страна, те не се ползват с презумпцията за точност, така че сезираният съд извършва оценка на представените му документи в съответствие с правилото за свободна оценка на доказателствата. В хода на това съдът е длъжен да се съобрази по-специално с правилото, установено със съдебната практика, което въвежда презумпцията, че при несъответствие между няколко документа с различни дати, по принцип се взема предвид документът, който е най-близко във времето до събитието, а вследствие на това в настоящия случай - първото извлечение от регистъра на ражданията.

6. Sozialgericht, Хамбург, пита дали прилагането на правилото за свободна оценка на доказателствата към доказателствената стойност на удостоверенията за гражданско състояние е съвместимо с правото на Общността, по-специално с членове 48 и 51 от Договора, тъй като то се равнява на непряка дискриминация на основата на националността. Ако г-жа Dafeki беше представила документи, издадени от германския регистър на гражданското състояние, нейната поправена дата на раждане би била приета без допълнителна проверка.

7. Съответно, Sozialgericht, Хамбург, е решил да спре производството и да отнесе следния въпрос до Съда на ЕО за преюдициално решение:

„Дали германските социалноосигурителни органи и съдилища са обвързани, и ако са обвързани - до каква степен, от нормата на правото на Общността в смисъл, че чуждестранни удостоверения за гражданско състояние и решения на чуждестранни съдилища за установяване или поправка на данни, свързани с въпроси на гражданското състояние, са задължителни в производство относно право на социалноосигурително обезщетение?“

8. Със своя въпрос националният съд по същество пита, дали в производство за установяване на право на социалноосигурителни обезщетения на работник мигрант, който е гражданин на Общността, член 48 от Договора изисква компетентните социално-осигурителни органи и съдилищата на държава-членка да признават удостоверения и аналогични документи, свързани с гражданското състояние, които са били издадени от компетентните органи на други държави-членки.

9. Следва да се вземе в предвид, че по силата на член 48, параграф 2 от Договора свободата на движение на работници води до забрана на всяка дискриминация,

основана на националността, между работници на държавите-членки по отношение на заетост, възнаграждение и другите условия на труд и заетост.

10. Положението на г-жа Dafeki, гражданка на държава-членка, която е бил наета в друга държава-членка, когато тя иска отпускане на пенсия за прослужено време на основата на тази заетост, попада в обхвата на тази разпоредба.

11. За да може да се възползва от правото на социалноосигурително обезщетение, произтичащо от правото на свободно движение на работници, гарантирано от Договора, работниците неизбежно трябва да предоставят доказателство за някои данни, вписани в регистрите на гражданското състояние.

12. От разпоредбите на германското право, изложени от националния съд, е видно, че доказателствената сила, придадена от тези разпоредби на удостоверения за гражданско състояние, издадени от компетентните органи на друга държава-членка, е по-ниска от тази, придадена на удостоверения, издадени от германските органи.

13. По такъв начин, макар и да се прилагат независимо от националността на работника, тези норми на практика са във вреда на работници, които са граждани на други държави-членки.

14. Германското правителство обаче твърди, че съществуват значителни различия между държавите-членки по отношение на разпоредбите, регулиращи воденето на регистрите на гражданското състояние и поправките в тях, по отношение на значително различаващите се фактически обстоятелства и правните съображения, засягащи законодателните решения. По-специално, правилата за удостоверяване са различни в Гръцката република и Федерална република Германия. В първата държава, наред с другото, не е невъзможно изменение на датата на раждане от един съдия по силата на свидетелски показания на двама свидетели. Не са малко работниците мигранти с гръцка националност, които са се възползвали от тази възможност. Компетентната германска осигурителна институция е отбелязала стотици случаи, в които датата на раждане, декларирана при започване на работа, се различава значително от датата, подадена при подаване на документи за отпускане на пенсия. В повечето случаи изменението е в полза на работника.

15. Комисията също така посочва, че въпросите, свързани с гражданското състояние, се различават значително между държавите-членки, тъй като съответните системи са силно повлияни от изключително широко разнообразие на културни особености и от различни външни събития, като войни и прехвърляния на територия. Следователно е трудно да се изходи от предпоставката, че фактическите и правните положения са идентични или равностойни. На ниво на Общността не съществуват общи мерки. Освен това, Общността не разполага с обща компетентност да регламентира правила относно правото, приложимо към гражданското състояние, или въпроси, свързани с доказателствената стойност на документи, свързани с гражданското състояние. При тези обстоятелства Комисията счита, че при сегашното състояние на правото на Общността, то не изключва германската практика.

16. Трябва да бъдат взети предвид, първо, значителните различия, съществуващи между националните правни системи по отношение на условията и процедурите за поправка на дата за раждане, и, второ, фактът, че понастоящем държавите-членки нито

са хармонизирали тази материя, нито са създали система за взаимно признаване на такива решения, както това е направено по отношение на решения, попадащи в обхвата на Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно подсъдността и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ 1972 г., L 299, стр. 32).

17. Възможността от успешно оспорване на точността на удостоверение за гражданско състояние като това, разглеждано по главното дело, зависи до голяма степен от следваната процедура и от условията, които трябва да бъдат изпълнение за изменение на такова удостоверение за раждане. Те се различават значително в отделните държави-членки.

18. Следователно административните и съдебните органи на държава-членка не са задължение по правото на Общността да третират като равностойни последващи поправки на удостоверения за гражданско състояние, издадени от компетентните органи на своята собствена държава, и тези, издадени от компетентните органи за друга държава-членка.

19. Независимо от това, упражняването на правото на движение на работници е невъзможно без представянето на документи за гражданско състояние, които по правило се издават от държавата по произход на работника. Следователно административните и съдебните органи на държава-членка са длъжни да приемат удостоверения и аналогични документи за гражданско състояние, издадени от компетентните органи на други държави-членки, освен ако тяхната точност не е поставена под съмнение от конкретно доказателство, свързано с разглеждания конкретен случай.

20. При тези обстоятелства норма от националното право, която създава обща и абстрактна презумпция, че в случай на несъответствие между няколко документа с различни дати, при отсъствие на други достатъчни доказателства се взема предвид документът, разположен най-близко във времето до събитието, което трябва да се докаже, не може да оправдае отказ за вземане предвид поправка, направена от съд в друга държава-членка.

21. Следователно отговорът на повдигнатия пред Съда въпрос трябва да бъде, че в производство за установяване на право на социалноосигурителни обезщетения на работник мигрант, който е гражданин на Общността, компетентните социалноосигурителни институции и съдилищата на държавата-членка са длъжни да приемат удостоверения или аналогични документи за гражданско състояние, издадени от компетентните органи на други държави-членки, освен ако тяхната точност не е поставена под съмнение от конкретно доказателство, свързано с разглеждания конкретен случай.

По съдебните разноски

22. Разноските, направени от германското и гръцкото правителства и от Комисията на Европейските общности, които представиха становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. Доколкото това производство, що се отнася до страните по главното дело, по своята същност е стъпка по висящите пред националния съд дела, решението относно разноските е въпрос, който следва да бъде решен от този съд.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпроса, поставен пред него от Sozialgericht, Хамбург, с Определение от 12 септември 1994 г., реши:

В хода на производство за установяване на право на социалноосигурителни обезщетения на работник мигрант, който е гражданин на Общността, компетентните социалноосигурителни институции и съдилищата на държавата-членка са длъжни да приемат удостоверения или аналогични документи за гражданско състояние, издадени от компетентните органи на други държави-членки, освен ако тяхната точност не е поставена под съмнение от конкретно доказателство, свързано с разглеждания конкретен случай.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 2 декември 1997 година.

Подписи